

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1864-05-23)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1864-05-23)", i *Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 294. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001990098-001-shoot-L0019900980010254.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

d. 23. Mai 1864.

Min kjære Ven!

Jeg maa ret være taknemmelig, at De saa flittig skriver til mig, uagtet Deres Tid paa saa mange Maader er optaget, og tro mig, jeg er det ogsaa. ...

Tak! mange Tak for de interessante Photographier! Naar man idelig læser om saadanne Personligheder, da er det virkelig moersomt at see det Billede, som Vorherre har paatrykt dem. Gud, hvor Russell seer ud! Som en gammel graa Muus; hvilke Øine, hvilken Mund og hvor hverdags det Hele! Han seer ud som en gammel betroet Bogholder og ikke som Een, Lande og Higer afhænge af. Ja saadanne Folk kan Konger og Dronninger bruge til Ven, de trykkes ikke ligeoverfor saadan Een. Disraelis Udseende har overrasket mig. Det er i Grunden et godt, klogt Ansigt. Benene ere svage, som paa alle Jøder, men besynderligt nok har han en lille Overkrop og lange Been; det pleier hos Jøder at være omvendt, men der er Kraft og Energi i det Udseende. „Ræven uden Genie” har en gjerrig Mund; er han det? Baron Brunnow seer ganske afskyelig ud, som et Dyr, der har reist sig paa Bagbenene, hvilken Længde af Arme! Dette Udseende kunde Kaulbach bruge. Nei — da er vor Brunnow en ideel Skjønhed mod ham.¹ Earl Derbys Hoved synes jeg godt om: en s. 295ædel Pande, kloge Øine og en bestemt Mund; den Slags Ansigter synes jeg altid godt om.¹ Hos Gladstone har vi atter et Dyr-Physionomie, men af en bedre Slags. Det er jo et decideret Hunde-Physionomie. Man har en Slags store Lænkehunde, jeg veed ikke, hvad de hedde, ganske med dette Udtryk. Det speidende Øie, den vrantne Mund og den melankolske Pande. Palmerston ligner jo et stort smukt Faar. Hans Stilling, som han sidder her paa Billedet, minder mig om Hauch. Flegmatisk maa han være, men ellers havde han vel heller ikke holdt ud i 50 Aar. Hans Kone er derimod ikke flegmatisk, det er godt at see; var hun Minister, gik det os vist bedre. Forresten veed man ikke, hvorledes et Menneske seer ud, naar man ikke har hørt det tale. Hvem jeg gjerne engang ønskede at see et Billede af, er Robert Cecil, Danmarks varme Forsvarer.² Lady Palmerstons Billede har forresten noget uhyggeligt for mig.³ Man seer denne fortvivlede Holden paa Ungdommen, der længst er bortflygtet. Ved slige kalkede Grave kommer jeg altid til at tænke paa Hamlets Ord til Dødningehovedet: „Lad hende sminke sig en Tomme tyk, til dette Udseende vil hun dog komme.” Jeg har ofte den forfængelige Tanke, at det er godt, at Heiberg ikke oplevede at see mig rigtig gammel; jeg troer ikke, at han kunde taalt det. Mig gik det anderledes med ham. Først i de to sidste Aar af hans Levetid indtraf de kjendelige Spor af Alderdommen hos ham. Jeg erindrer saa tydelig en Middag, da han kom tilbords. Jeg saae, at han den Dag havde mistet et Par Fortænder. Jeg blev bedrøvet ved dette Tegn paa Legemets Forgængelighed; jeg sagde ham aldrig, at jeg havde bemærket dette, men min Bedrøvelse forvandlede sig til dobbelt Ømhed, og efterhaanden som Haaret blev graat, steg denne Ømhed; og hvor naturlig er ikke denne Virkning, thi peger ikke denne Falmen af Legemet hen paa Skilsmissen? Og skulde Alderdommen ikke kunne være skjøn, naar den betragtes med kjærlige Øine? Jo visselig; men hvad der aldrig kan blive skjønt, det er den sminkede Alderdom. Hvor vi Mennesker dog ere nedsjunkne i Forfængelighed, i taabelig Forfængelighed. Hvorfor vil Lady Palmerston se yngre ud, end hun er? Saa ung kan hun dog i hendes Alder ikke, tiltrods for al Kunst, komme til at see ud, saa hun ved sit Ydre kan vinde Tilbedere; hvad vil hun da s. 296med denne tilsyneladende Ungdom? Det, hvorved hun nu skal fængsle, hendes Aand, Verdenskundskab, Erfaringernes mange Slyngninger, Vittighed, Conversations-Evne, alt dette hører der jo ikke Ungdom til, tvertimod, hvortil da denne unyttige Anstrængelse efter noget, der ikke kan naaes. „Man vil gjerne see ung ud, saalænge man kan,” sagde engang en gammel grim Jødemadamme; ja, det er vel sandt, men naar man er 70 Aar, maa man sige til sig selv: „Jeg kan ikke.” Og det er det uhyggelige ved Lady P.s Billede, at man seer, at hun troer, at hun kan. En vis Skjønhedssands i det Ydre bør et Fruentimmer aldrig give Slip paa, hvor gammel hun end bliver, men Skjønheden bestaaer netop i ikke at forrykke Aarstiderne. Tilgiv denne lille Betragtning over den qvindelige Svaghed. Lad mig see, at Deres Godhed for mig ikke formindskes, naar mit Haar graaner, lad Deres Godhed være af en ædlere, varigere Natur.

Det er jo meget gode Forsætter at benytte Tiden i London ogsaa til Theatrene. Af Deres sidste Brev seer jeg, at Forsætterne ere bragte i Udførelse. Jeg kjender ikke det Shakespeareske Lystspil „Feiltagelserne”.¹ Man har et tydsk af samme Indhold med lidt Forandring, altsaa stjaalet fra Shakespeare. Tak for Erindringernes Tilbagevenden ved Opførelsen af Romeo og Julie! Ak, Romeo og Julie! Hvor mange Erindringer knytte sig til dette Stykke for mig. Hvor gjerne havde jeg siddet ved Deres Side hiin Aften og seet og hørt.

Saa Andræ har ikke svaret Dem?² Det er stygt af ham; det er et Arbeide, der generer ham, og derfor lader han det være; denne Mangel paa at bringe Offre hæmmer ham paa alle Punkter. Herre Gud! Madvig lod virkelig ogsaa hos mig falde nogle Ord om at tage Overkommandoen; da jeg antog det for den rene Spøg, lød jeg af hans Ord; denne Latter har altsaa ikke klinget godt i hans Øren. De spørger, om jeg har hørt nogle fornuftige Ord om Vaabenhvile? Nei intet, som er værd at gjengives. Quaade kan takke sin Gud for, at han fik Dem med, thi jeg troer virkelig, at Mange beroliges ved, hvad De gaaer ind paa. Jeg stoler paa, at De faaer Fædrelandet tilsendt, thi nu staaer jo Alt Dybbølstillingen angaaende deri til Alles Kundskab. Her er en underlig Stilhed herhjemme. Alle haabe kun lidt og lader til at være trætte efter Spæn-s. 297dingen. Altsaa paa Løverdag bliver et vigtigt Møde?¹ Himlen lægge sin Velsignelse deri! Jeg synes efter Bladene at dømme, at Napoleon ønsker at gjøre os Fortræd. Denne Ræv, med Genie, er det ikke godt at have imod sig. Dog man veed jo aldrig hvad han vil; han leger altid den bekjendte Leg: „Naar jeg siger: I skal holde, skal I slippe.” En ny Ophævelse af Blokaden uden at opnaae paa samme Tid betydelige Fordele vil herhjemme gjøre et

nedslaaende Indtryk; dog, det er lettere at sidde stille i Hjemmet og fordre, hvad man ønsker, end at stille Lidenskabernes Raseri hos de Mange, som De har at gjøre med, og faae Retfærdigheden til at seire. Jeg kan kun ikke forstaae, at naar vi ikke kan gaae ind paa Tydskernes skammelige Fordringer og ikke kan fortsætte Krigen med dem, hvad vi da kan og skal? Saae De, at Prinds Carl har udtalt i Hertugdømmerne, at eet vilde han love Befolkningen, at Dansk skulde den aldrig mere blive.² ...

Paa Torsdag skal jeg spille i „Bagtalelsens Skole“. Paa den Aften er jeg i London ligesom De. Erindrer De, da jeg for fire Aar siden paany optraadte i denne Rolle?³ Da jeg kom hjem hiin Aften, var jeg saa let om Hjertet og saa glad over den overordentlige Modtagelse fra Publikums Side. Det eneste Skaar i min Glæde var, at Heiberg ikke var i Theatret, men sad ensom hjemme. Jeg vidste, at han var trang om Hjertet, uagtet han intet yttrede. Imellem første og anden Akt, eller rettere imellem anden og tredie — thi jeg kommer jo først i anden Akt — skrev jeg ham et Par Ord hjem for at lade ham vide, paa hvilken Maade Publikum havde modtaget mig. Han var taknemmelig og glad over denne Opmærksomhed fra min Side. Den utrolige Masse Blomster, jeg havde modtaget, maatte transporteres hjem i store Vaskekurve, og jeg selv maatte ad en hemmelig Vei liste mig ud af Theatret for at undgaae den Masse Menneskers Hylding, der havde samlet sig paa Torvet! Ja hvad har man dog alt oplevet af Glæde og Sorg i disse 4 Aar!! Tak for al den Bistand, De har ydet mig, for den Deel De har taget i begge Deelee! Jeg kan aldrig takke Dem nok herfor, og jeg bliver blød om Hjertet ved Tanken om Deres Trofasthed og Hengivenhed. Den 2. Juni skal Elverhøi da gives til Indtægt for Chor-Personalets Enkekasse. Elverhøi! Atter s. 298en lang Række af Erindringer lige fra min grønne Ungdom. Gode Erindringer skal jo være et Gode at besidde, og det ere de ogsaa, men de gjør os dog saa veemodige. Tænk, at jeg nu er den Eneste, der er tilbage af det Personale, som først spillede i dette Stykke.¹ Døde, døde Alle med samt dets Forfatter! Ikke sandt, jeg har Grund til at blive veemodig? Lev vel, min kjære, kjære Ven! Jeg takker Gud, at jeg har en saadan Ven at udtale mig for.

Deres
inderlig hengivne Veninde.